

Sygn. akt I CSK 682/21

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa O. sp. z o.o.
w S. przeciwko R. S. i M. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej M. S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 grudnia 2020 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej oddalenia apelacji pozwanego R. S.;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3. nie obciąża pozwanej M. S. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana M. S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 2 grudnia 2020 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz zmianę poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w W. i oddalenie powództwa w stosunku do pozwanej M. S..

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz konieczność wykładni przepisu art. 876 k.c., a mianowicie: „Czy umowa poręczenia, jest to umowa, o której mowa w art. 66-72 k.c., czy umowa poręczenia jest to inny rodzaj umowy, w której nie obowiązują reguły dotyczące umów i osoba udzielająca poręczenia, może nie wiedzieć, czy w momencie poręczenia jest już dług, który to dług wierzyciel i dłużnik ukrywają przed poręczycielem, czy dla zawarcia umowy poręczenia wystarczy poręczyciela zaskoczyć w późnych godzinach wieczornych, mówiąc <<podpisz to>>. Czy umowa poręczenia to swoista partyzantka wierzyciela i dłużnika głównego w stosunku do przyszłego poręczyciela, czy obowiązkiem wierzyciela, dłużnika głównego jest poinformowanie przyszłego poręczyciela, czy jest już dług w dacie poręczenia, czy tylko odpowiada za dług przyszły?”. Ponadto, zdaniem skarżącej, w sprawie doszło do naruszenia prawa materialnego, to jest art. 876 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie, gdyż doszło do zawarcia umowy poręczenia pomiędzy powodem, a pozwaną M. S. z pominięciem art. 878 § 1 k.c., co uzasadnia przyjęcie skargi do rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części, w jakiej dotyczy oddalenia apelacji R. S. podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13).

Pozwana nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego w części, w jakiej Sąd ten oddalił apelację pozwanego. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18). Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Po pierwsze, skarżąca w istocie zaniechała sporządzenia uzasadnienia dla wskazanych przesłanek kasacyjnych. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie

wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19). Po drugie, skarżąca błędnie połączyła pierwszą i drugą przesłankę kasacyjną przysądu. Jeżeli przedstawione zagadnienie prawnym jest zagadnieniem nowym, nierozwiązanym w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to nie może przecież budzić rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W razie, gdy takie rozbieżności istnieją, to nie jest to zagadnienie nowe, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Po trzeciej, stopień skonkretyzowana przedstawionych przez pozwaną zagadnień prawnych oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Omawiane zagadnienia nie mają waloru uniwersalnego i nie wykraczają więc poza granice sporu w niniejszej sprawie. Po czwarte, podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być naruszenie konkretnego przepisu prawa (skarżąca wskazała na naruszenie art. 876 k.c.). Czym innym są bowiem przesłanki kasacyjne (art. 398⁹ k.p.c.), a czym innym podstawy kasacyjne (art. 398³ k.p.c.).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części, w jakiej nie podlegała ona odrzuceniu, odstępując na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążania pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego